Sababoota Duubatti Deebiâ€™iinsaa-Kutaa 22.2

Description

Kutaa darbe keessatti sababoota duubatti deebiâ€™iinsaa osoo ilaallu gara dhumaatti kutaa hin fixin tokkotu jira. Kutaa san harâ€™a ni xumurra.

35-Hoggantummaa fi gara duraatti bahuu Jaallachuuâ€“Kutaa 2

Yommuu dhimmicha itti gadi seennu fi gaafi gaafannu, wanti jaalala hoggantummaa fi gara-duraatti bahuu nama kakaasu maalidhaa? Deebiin: kakkaâ€™uumsa baayâ€™ee qaba. Isaan keessaa:

1ffaa: Beekkamtii jaallachuu:

Abdullah ibn Mubaarak Rabbiin rahmata haa godhuuf, gaafa tokko osoo beektonni zamana isaa isa waliin jiranu bishaan dhuga. Namoonni bishaan bira gahuuf wal dhiiban, Abdullah ibn Mubaarakiif karaa hin balâ€™isne. Akkuma nama biraatti isa ilaalan. Innis gammadee gara hiriyyoota isaatti garagalee akkana jedhe: jireenyi kunoo akkana, yommuu kan hin beekkamne taanu.â€™

Dhugumatti yommuu taate kana miizana gama tokkorra godhu, hawwii dargaggootaa immoo gama biraatirra godhu, isaan keessaa gariin namaa nafsee ofii ifatti baasuu fi gurri isaa moggaasa â€œYaa shekhaâ€• jedhu dhagayuuf akkamitti wanta dandaâ€™u hunda akka godhu na ajaaâ€™iba. Ergasii namoota isatti dhiyoo taâ€™aniin marfama, isaan malee hin deemu. Qalbiin isaa hoggantumma jaallachuun tan guuttamteedha. Nafseen isaa beekkamti dharraati. Yommuu ati isa gaafattu: beekkamtiin faayda maalii siif buusaa? Fuulaa Rabbiitiif jettee beekkamtii barbaaddaa? Yookiin immoo ummata kee keessatti dursaa taâ€™uuf barbaaddaa? Kuni kaayyoo kee yoo taâ€™ee wallaahi dhugumatti wanta dhoowwamaatti kufte, qilee badiitti nafsee kuffiste. Jecha Rasuulaa (SAW) hin dhageenyee:

â€œâ€• Ù ÙŽÙ†Ù’ ØªÙŽØ¹ÙŽÙ„ÙŽÙ‘Ù ÙŽ Ø¹Ù•Ù„Ù’Ù Ù‹Ø§ Ù Ù•Ù ÙŽÙ‘Ø§ ÙŠÙ• Ø¨Ù’ØªÙŽØºÙŽÙ‰ Ø¨Ù•Ù‡Ù• ÙˆÙŽØ¬Ù’Ù‡Ù• Ø§Ù„Ù„ÙŽÙ‘Ù‡Ù• Ø¹ÙŽØ²ÙŽÙ‘ ÙˆÙŽØ¬ÙŽÙ„ÙŽÙ‘ Ù„Ø§ÙŽ ÙŠÙŽØªÙŽØ¹ÙŽÙ„ÙŽÙ‘Ù Ù•Ù‡Ù• Ø¥Ù•Ù„Ø§ÙŽÙ‘ Ù„Ù•ÙŠÙ•ØµÙ• ÙŠØ¨ÙŽ Ø¨Ù•Ù‡Ù• Ø¹ÙŽØ±ÙŽØ¶Ù‹Ø§ Ù Ù•Ù†ÙŽ Ø§Ù„Ø¯Ù•Ù‘Ù†Ù’ÙŠÙŽØ§ Ù„ÙŽÙ Ù’ ÙŠÙŽØ¬Ù•Ø¯Ù’ Ø¹ÙŽØ±Ù’Ù•ÙŽ Ø§Ù„Ù’Ø¬ÙŽÙ†ÙŽÙ‘Ø©Ù• ÙŠÙŽÙˆÙ’Ù ÙŽ Ø§Ù„Ù’Ù,Ù• ÙŠÙŽØ§Ù ÙŽØ©Ù• â€•â€•

Dhugumatti, namni meeshaa addunyaa ittiin argachuuf beekumsa Fuula Rabbii ittiin barbaadan baratee Guyyaa Qiyaamaa fooli Jannataa hin argatu.â€• (Abu Dawud 3664) (Beekumsi asitti barbaadame beekumsa shariâ€™aati.)

Yaa gabricha Rabbii kuni haala kee taâ€™uu irraa of eegi. Guyyaa Qiyaamaa akkana siin jedhamu irraa of eegi:

Ø£ÙŽØ°Û¡Ù‡ÙŽØ¨Û¡ØªÙ•Ù Û¡ Ø·ÙŽÙŠÙ•Ù‘Ø¨ÙŽÙ°ØªÙ•ÙƒÙ•Ù Û¡ Ù•Ù•ÙŠ ØÙŽÙŠÙŽØ§ØªÙ•ÙƒÙ•Ù Ù• Ù±Ù„Ø¯Ù• Ù‘Ù†Û¡ÙŠÙŽØ§ ÙˆÙŽÙ±Ø³Û¡ØªÙŽÙ Û¡ØªÙŽØ¹Û¡ØªÙ•Ù Ø¨Ù• Ù‡ÙŽØ§

â€œ Waan gaarii keessan jireenya addunyaa keessan keessatti fixattanii fi itti gammaddannii jirtu. â€• Suuratu Al-Ahqaaf 46:20

Dargaggeessi gaafi biraa kaasu dandaâ€™a: Hoggantummaa fi beekkamti jaallachuun akkamitti duubatti deebiâ€™uun wal-qabataa? Dhugumatti akka addaatti ilaalte fi dheeressitee jirta.â€™ Anis akkana isaan jedha: situ waliin dhaye, wanta ani yaade hin hubanne. Dargaggeessi yommuu ardaa kana keessa seenee beekkamti fi hoggantummaa ija isaa lamaan jidduu godhatee ergasii wanta barbaade kana dhabu, kana galmaan gahuuf bakka biraa barbaada. Osoo bakki kuni bakka badii fi wanti fokkuun itti raawwatamu taâ€™eeyyu ni dhaqa. Asumaan, haala gaddisiisaa dargaggeessa tokko nan kaasa. Dargaggeessi kuni amanti isaa kaddamuuf (tajaajiluuf) umrii isaa ni fixa, ni carraaqa. Kheeyri homaatu hin dhagayuu yoo achi deeme malee. Bakka kheeyri hundarraa hin hafu. Garuu rakkoon isa muudataa jiru, hoggantummaa nama biraa jalatti hojjata. Wanti inni galmaan gahu hundi hogganaa isaatitti maxxanfama. (Hojiin inni galmaan gahe hogganaan isaa akka hojjatetti ilaallama.) Kanarraa kan kaâ€™e qomni dargaggeessa kanaa ni dhiphate. Guyyaa tokko akkana naan jedhe: Nuti ni hojjanna, tolli immoo ebalutti maxxanfama.â€• (wanta inni jedhe kanaaf Rabbiin ragaa godhadha) Ergasii guyyoonni ni darban. San booda hojii ofii dhiisee nama biraatin wal qunname. Daâ€™awaa irraa ni fagaate.

Rabbiin qulqullaâ€™e! dargaggeessi kuni Rabbiif moo nafsee ofiitiif hojjataa? Nafsee ofiitiif kan hojjatu yoo taâ€™e, shakkii tokko malee wanta barbaade dhabuun isaaf adabbiidha. Rabbiif kan hojjatu yoo taâ€™e immoo, sila Rabbiin hojii isaa hin beekuu? Gocha isaa hin arguu?

Yaa obbolaa dargaggeessa! Hoggantumma jaallachuun dhibee naqarsaati. Namni jajaa fi faaruu namootaa kajeele, kana beeku qaba: namoonni qoola temiraa hin qaban, faayda fidu, miidhaa geessu, ajjeesu fi duâ€™aan booda kaasu irratti dandeetti hin qaban. (Mata ofiitiif kana gochuu erga hin dandeenye faaruu fi jajuun isaanii maal namaaf godhaa? Yommuu hojii gaarii keenya isaanitti agarsiisnu mindaa Rabbiin bira jiru nuuf kennus hin dandaâ€™an, adabbii Isaas nurraa deebisuu hin dandaâ€™an.) Kanaafu, hojii kee Rabbi qofaaf godhi, wanta Isa gammachisu hojjachuuf carraaqi. Hojii kee hin balleessin. ***Hoggantummaa fi beekkamti kaayyoo kee hin taasisin.*** Rabbiin kakadhe, hoggantummaa fi beekkamtin gadda, dhiphinna fi rakkoodha. Subhaanallahi! Yaa miskiina, akka waan Rabbiif hojjatte goote mulâ€™ista, garuu dhugaadhaan dhimmi fi murtiin nafsee keeti nama beekkamaa qubbiin itti akeekkaman taâ€™uuf hojjattaa? Gara Rabbiitti waamu (daâ€™awaa gochuu) addunyaa irraa fedhii kee guuttachuuf kaayyoo godhattaa? Ani gonkumaa hin shakku, namni kana kaayyoo isaa godhate, dhumti isaa fashalaâ€™uudha, nama Rabbiin rahmata godheef malee.

Oduu kanaan nan xumura. Namtichi tokko dargagootaaf fakkeenya ture. Kan seeqatu taâ€™ee malee hin mulâ€™atu. Waggoota baayâ€™eef daâ€™awaaf hojjate. Garuu sheyxaanni isa dhaqqabee isa adamse. Beekkamtii fi hoggantummaan kaayyoo isaa taâ€™an. Hanga haala isaatiin dhiphatu gahutti suutuma

suuta daâ€™awaa isaa keessatti kan dadhabu taâ€™e. Ergasii bakka biraatti wanta yaade kana nan argadha jedhee kajeeluun daâ€™awaa ni dhiise.

2ffaa-Qabeenya Jaallachuu:

Akkuma jedhan qabeenyi narvii jireenyaati. Qabeenyi gaariin qabeenya harka nama gaarii keessa jiruudha. Aaqilli barbaachisummaa qabeenya hin shakku. Garuu hisaaba Aakhiraa keetitiin qabeenya argachuuf daâ€™awaa wareeguu fi hoggantummaa dharraâ€™uun, kuni wanta fudhatama hin qabnedha. Kunoo asitti nama qabeenya barbaadu argachuuf amantii fi maatii isaa wareeguuf qophii guddaa taasisutu jira. Daaâ€™iwwan wanta dararamtoonni fi halaakonni gariin hojjatan hin dagatan. Namoonni kunniin uffata daaâ€™i uffachuun isaan waliin ni lixan. Daâ€™awaa isarraa mulâ€™atu ni baadhatan. Jaalala qabeenyaati fi hooggantummaa ni dhoksuu turan. Yommuu wanta barbaadan argatan kan kasaaran taâ€™anii faana ofirra duubatti deebiâ€™an. Hiriyyoota isaanii fooyyessitoota taâ€™anitti sharrii xaxan, amantii kanaaf diinummaa ifatti mulâ€™isan. Garuu:

Beekuuf jirta yommuu awwaari saaqamuu
Fardaa moo harreetu jala kee jiraachuu

ÙˆÙŽØ³ÙŽÙŠÙŽØ¹Û¡Ù„ÙŽÙ Ù• Ù±Ù„ÙŽÙ‘Ø°Ù•ÙŠÙ†ÙŽ Ø¸ÙŽÙ„ÙŽÙ Ù•Ù‘ÙˆÙ“Ø§Ù’ Ø£ÙŽÙŠÙŽÙ‘ Ù Ù•Ù†ÙŽÙ‚ÙŽÙ„ÙŽÙ Ø¨Ù–ÙŠÙŽÙ†ÙŽÙ‚ÙŽÙ„ÙŽÙ Ù•ÙŠÙ†ÙŽÙ‚ÙŽÙ„ÙŽÙ Ù•ÙˆÙ†ÙŽ

â€œ**Warri miidha hojjataniis deebifama akkami akka deebifaman beekuuf jiru.â€•** Suuratu Ash-Shuâ€™uraaâ€™a 26:227

Guduunfaa:

Namoonni hoggantummaa fi beekkamtii garmalee jaallachuu irraa kan kaâ€™e daâ€™awaa ni godhu, waan gaarii ni hojjatu. Garuu yommuu hogganaa fi beekkamaa taâ€™uu dadhaban, duubatti deebiâ€™u. Kana jechuun daâ€™awaa gochuu fi waan gaarii hojjachuu ni dhiisu. Inumaa hoggantummaa fi beekkamti barbaaduuf bakka badii deemu dandaâ€™u. Kanaafu, namni yommuu daâ€™awaa godhuu fi waan gaarii hojjatu hoggantummaa fi beekkamti argachuuf niyyachuu hin qabu.

Gama biraatiin namoonni qabeenya walitti sassabuuf daaâ€™i of fakkeessanii fuunduratti bahu. Yommuu qabeenya kana argatan, daâ€™awaa ykn hojii gaarii hojjachuu ni dhiisu. Ammas, namni yommuu daâ€™awa godhu ykn waan kheyri hojjatu qabeenya argachuuf niyyachuu hin qabu. Dhaadannoon isaa kana haa taâ€™uu:

﴿ وَيَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي ﴾

â€œ**Yaa ummata kiyya! Isarratti (daâ€™awaa irratti) qabeenya isin hin gaafadhu. Mindaan kiyya Rabbiin irra malee eenyurrallee miti.â€•** Suuratu Huud 11:29

Date Created
September 23, 2021
Author
admin